

	עין משפט גר מצוה
	
א א מ״ה פ״ה מהלכות ממרים הל״ה ופט״ו מהלכות סנהדרין הל״ג סמג לאוין ריטו ועשין קו טוש״ע יו״ד סי׳ רמא סעיף א בצה״ה וטוש״ע ח״מ סי׳ תכד פט״י א׳]	
ב ב מ״ה פט״ו מהלכות סנהדרין שס ופסק ט מהלכות גניבה הל״א סמג לאוין קלד׳	
ג ג מ״ה פט״ו מהלכות סנהדרין שס ופ״ג מהלכות ממרים הלכה ח סמג לאוין קיג׳	
ד ד מ״ה פט״ו מהלכות סנהדרין שס ופ״ט מהלכות יסודי התורה הל״א ופ״ה מהלכות ע״ז הל״ח סמג לאוין לה׳	
ה ה מ״ה פט״ו מהלכות סנהדרין שס ופסק ה׳ מהלכות ע״ז הלכה ו סמג לאוין לב׳	
ו ו מ״ה פט״ו מהלכות סנהדרין שס ופ״א מהלכות יסודי ביאה הל״ו סמג לאוין קג׳	
ז ז מ״ה פ״ב מהלכות עדות הל״י׃	
ח ח מ״ה פ״ג מהלכות סנהדרין שס ופ״א שבת הל״ח סמג לאוין סה טוש״ע א״ח סימן שח סעיף ח׳]	
י י מ״ה פ״ה מהלכות ממרים הלכה ז סמג לאוין רי״ט טור שו״ע יו״ד סימן רמא סעיף ג [טוש״ע ח״מ סי׳ תכד סעי׳ א׳]	
יא כ מ״ה פכ״ה מהלכ׳ שבת הל״ח סמג לאוין סה טוש״ע א״ח סימן שח סעיף ח׳]	
יב ל מ״ה פ״ח מהלכות שבת הל״ז ופ״ח הל״ז ופ״י הל״י ופ״י״ב הל״ח ופ״ד מהלכות חובל הל״ח סמג לאוין סה ועשין ע׳]	

פרד:

אַלֹּו הַן הַנַּחֲנֻקִּין: ה"ג ואצטרף למכתב מכה איש ומת ואצטרף למכתב ואיש כי יכה כל נפש. ולא כמו שכתוב בספרים כל

מכה נפש דבפרק יולא דופן (מדה מד: ושס) גמרינן בן יוס אחד דההורגו חייב ומפיק ליה מדכתב ואיש כי יכה כל נפש נפש כל דהוי:

אִישׁ דבר מצוה אין. יש ספרים

שכתוב בהן אשה לא ואע"ג

דהשוה הכתוב אשה לאיש וכי' ה'הי מילי בפרשה שנאמרה בלשון זכר אבל היכל דכתיב איש בהדיא ממעטין אשה כדפירש שלח פרק ד' מיתות (לעיל סו.) גבי מקלל אביו ואמו:

הוּא אמינא אפילו נפלים. תימיה אי"כ היכי מייחייב דמי וולדות הא מייחייב מיתה וי"ל דה"א דהכא

גזירת הכתוב היא היכא דלא נמכוין לוולדות כדאשכחן לרבי' ה' ונתתה נפש תחת נפש ממון אי נמי נהי דהוה מייחייב אנפל לאחר שנולד קודם שנולד לא מייחייב: **הבחישה באבנים** בוי'. בהכחשה דלא הדרא איירי דאס לא כן לא שייך נזק דמקרי שבת מידי דהוה אהכזה על ידו ולמטה וסופה לחזור וצבהמה ה' לא שייכי ד' דברים: **אלא למאן דרית ליה דתנא דבי חזקיה**. פירשתי לעיל צפ':

הגשרפין (דף עט: ד"ה צין):

מאן שמעת ליה דאמר מקלָקל בחבורה חייב ר"ש. פלוגתא דר' יהודה ור"ש במקלקל בחבורה ומקלקל בהצבעה לא מנינו בפירוש לא צמשנה ולא צבדייתא וצפרק האורג (שבת דף קו. ושס) דחק רש"י לפרש דנפקא מפלוגתא דמלאכה שאינה זריכה לגופה פטור עליה הלכך אין לך חובל ומצעיר שאינו מקלקל ואפילו מצעיר עצים לתבשילו מקלקל הוא אצל העצים ומה שהוא מתקן אצל אחרים לרבי שמעון לא חשיב ליה דהא מלאכה שאינה זריכה לגופה היא אס כן כי חייב הכתוב חובל ומצעיר מדאצטרף למשרי מילה ומדאסר העברה דנת כהן על כרחיה במקלקל נמי חייב אבל רבי יהודה סבירא ליה מלאכה שאינה זריכה לגופה חייב עליה הלכך חייב דחובל צריך לכלבו ומצעיר צריך לאפרו משכחת לה ואע"פ שמקלקל הוא אצל מלאכה עצמה מתקן הוא אצל אחרים ולרבי יהודה צבי האי גוונא מלאכה היא משום תיקון דאחרים אבל מקלקל ואינו מתקן פטור לשון הקוגט' כתבתי השתא הא דאמר' התם בפרק האורג (שס) תני רבי אבהו קמיה דר' יוחנן כל המקלקלין פטורים חוץ מחובל ומצעיר אמר ליה פוק תני לצרא חובל ומצעיר אינה משנה בו' משמע מתוך פי' הקונטרס דר' אבהו כר"ש ורבי יוחנן דבעי כריך לכלבו ולאפרו כר' יהודה וחוה תימיה א"כ אמאי א"ל פוק תני לצרא אטו משום דס"ל כרבי

אלו הן הנחנקין. **ממרא על פי צים דין**. כמו ממרים הייתם עם ה' (דברים טו.) שמסרב על פי צ"ד הגדול שכלשכת הגזית: **וּזוּמְמֵי בַּת כַּהֵן**. אע"פ שהם היו מחייבין אותה שריפה אין נדונין אלא במיתה שהיו מחייבין לבועל ולא בשריפה אף נדונין כדמפרש קרא היא תשרפה ולא בועלה וזוממיה ילפינן מכאשר זמם לעשות לאחיו ולא לאחותו: **וּבּוּעֵלָה**. בנשואה בת כהן קמיירי אבל ארוסה בועלה בסקילה: **גַּב' ס"ד**. בתמיה: **קטל חד בסיף**. כדתנן בפרקין לעיל (דף עו.) אלו הן הנהרגים הרוצח ועיר הנדחת: **מאי איכא למימר**. הכא דאיכא למדרש דאביו דאביו **בזנן: אלא מדכתיב מכה איש ומת**. היכא דבעי מיתה מפרש מיתה בהדיא: **אפילו נפלים**. כגון בן תשעה ורשאו אטוס או שיש לו שני גבין דלא חיי: **דכסינ ציה נפש**. ונפש משמע דס דהוה חצורה: **הכחישה**. לצהמה: **צאננים**. דלא עשה צה חצורה: **לנפש אדם**. דהיינו אביו דאע"ג דלא בעינן מיתה חצורה מיהא בעינן: **אלא הקישא למה** לי. דאחשק מכה אדם למכה צהמה כחד קרא הואיל וילפת ליה מאס אינו ענין: **לדסניא דבי חזקיה**. צב"ק [צהמניח] (דף לה.)

לפטור חייבי מיתות שוגגין מן התשלומין מה מכה צהמה לא חלקת צו וכי': **הניחא וכו'**. פלוגתא דרבי יוחנן ורשב"ל בצמזות באלו נערות (דף לה:.) **מה מכה צהמה לרפואה**. כגון מקי' דס פטור מן התשלומין שהרי לא הוסיקה: **אף מכה אדם**. דייטנו אביו: **לרפואה פטור**. ממימה ואע"ג דחצורה היא: **ואהצט לרעד כמוד**. לא הוזהרו ישראל מלעשות לחצריהם אלא דבר שאינו חפץ לעשות לעצמו: **סיולא**. קוץ יש לו בצבירו: **למפסח ליה כווסא**. כויה להוציא ליחה ממנה: **אי הכי אחר נמי**. לא ליפסח שהרי כל ישראל הוזהרו על חבלת חצירו דכתיב (דברים כה) לא יוסיף פן יוסיף: **שגגה לאו**. כשאין מתכוין הוי שגגה בציסור שזדונו לאו בעלמא דקיל: **מחט של יד**. היא מחט קטנה שמופרין בה בגדים ניטלת בשבת ליטול בה את הקוץ. ומשום דקמתי לה להלן במסכת שבת בפרק כל הכלים (דף קכב:) גבי ושל שקאין לפסוח צו את הדלת כתיב ליה להא קטנה מחט של יד: **דילמא חביל**. ועבד חצורה בשבת: **מקלקל הוא**. וכל המקלקלין פטורין בחלול שבת דמלאכת מחשבת כתיב' ואין מחייב אמקלקל אלא רבי שמעון ומקלקל בחצורה רבי שמעון נמי לא מחייב אלא במתכוון לכך דהוי כריך לחבלה אבל הנוטל קוץ אין כריך לחבלה וצבאנו לא יחבל:

ור'

יהודה מאן דתני כר"ש משתיק ליה דכי האי גוונא פריך פרק קמא דחולין (דף טו.) ועוד אי חשיב תיקון גמור כריך לכלבו ולאפרו אמאי נקט חובל ומצעיר ועוד דר"ש אפי' בחובל ומצעיר בעי שתהא זריכה לגופה כדמסיק בשמעתין גבי חובל ובשלהי ספק אכל (כריית דף כ:) גבי הצערה על כן נראה דר' אבהו ור' יוחנן אליבא דר"ש פליגי דר' אבהו כר"ש כדאיחא בפרק האורג (שבת דף קו.) ורבי יוחנן סבר דאפילו ר' שמעון בעי תיקון קלט ומיהו לא חשיב תיקון שיתחייב צדק לר' יהודה דאין דרך לחבול בחצירו ליתן לכלב ולשרוף גדים בשביל אפר ופלוגתא דמקלקל בחצורה דרבי יהודה ורבי שמעון קים ליה להש"ס או בקבלה או שמה צרייתא שנויה בשום מקום וכי תימנא לרבי אבהו כיון דליכא תיקון א"כ זריכה לגופה היכי משכחת לה הא משכחת לה בציסורי הנאה שסבור שיכול ליהנות וליתן לכלבו וכן מצעיר בציסורי הנאה שסבור שיכול לבשל קדירה ועוד יש לדקדק פלוגתא דמקלקל בחצורה מדתנן בפסחים פר' אלו דברים (דף עב: ושס עב.) ושאר כל הצחסים ששחטן לשם פסח אס אינן ראויין חייב ואמר' בגמ' מאן תנא דשני ליה בין ראוין לשאינן ראוין ר"ש הוא ואמרין התם לעיל מנייה דאיירי בטועה אלמא מחייבין מתעסק ואמרין צפ' ספק אכל (כריית ד' יט:.) הנח למינוקות הואיל ומקלקל בחצורה חייב מתעסק נמי חייב ומדמחייב רבי שמעון מתעסק בחצורה שמע מינה מקלקל

אלו הן הנחנקין פרק עשירי סנהדרין

- א) [לעיל עב: לקמן פט.],
- ב) [לעיל טו: עכ:], ה' מה מד: [ע"ש חוס'], ד) [לקמן פה:], ט) [לעיל עט: ושס נקמן], ו) [בערוך ערך בע ד' איחא בועתא], ז) שבת קו. קכב:, ח) [ויקרא כא], ט) [דברים יט', י' [שמות לה], ט') [ע"י חוס' מדה מד: ד"ה איש כי יכה], י) [כדאיחא פסחים מג.], מ) [לעיל עט.],

	
	

תורה אור השלם

- ↑ ומבזה אביו ואמו מות יומת: שמות כא טו
- ↑ מבזה איש ומות מות יומת: שמות כא יב
- ↑ או באיבה הקדוה בידו ומות מות יומת הפוכה רצח הוא גאל הדים ומית את הוצח בפגעו בו: במדבר לה כא
- ↑ כל מבזה נפש לפי עדים יוצח את הוצח ועד אחר לא יענה בנפש למות: במדבר לה ל
- ↑ [לפי חוס'] ואיש כי יכה כל נפש אדם מות יומת: ויקרא כד יז
- ↑ ומבזה בהמה ישלמה ומבזה אדם יומת:
- ↑ ויקרא כד כא ישלמה נפש תחת נפש: ויקרא כד יח
- ↑ לא תחס ולא תשר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אג' יז:
- ↑ ויקרא יט יח

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הבחישה וכו'. לא שייכי ד' דברים. ע"י גטיין דף מז ע"ב חוס' ד"ה ושור:

	
	

הגהות הב"ח

(א) גמ' רב פפא לא שציק לצריה: